

Bionext

voor biologische zaken

GREENPAPER

Biologische Regio

www.bionext.nl

1 Waarom biologisch?

Door gaan met 'business as usual' is geen optie meer...

De landbouw staat wereldwijd, en zeker ook in Nederland, al een tijdje op een kruispunt. De productie is de afgelopen decennia enorm opgevoerd, met een schadelijk effect op onze leefomgeving, de natuur, het dierenwelzijn, het klimaat en de maatschappij. Bodemverarming, klimaatverandering, teruglopende biodiversiteit, watervervuiling en te hoge stikstofemissies zijn uitdagingen waarmee we de komende decennia worden geconfronteerd. Op het gebied van voeding is er een crisis. Voedselgerelateerde ziekten zoals obesitas, diabetes en hart- en vaatziekten drukken op het welzijn van de mensen en vormen een last voor ons collectieve zorgsysteem.

Biologisch, een belangrijk onderdeel van de oplossing

Biologische ondernemers zien hun bedrijf als onderdeel van een ecologisch, economisch en sociaal systeem. Ze gebruiken geen risicovolle agrochemische middelen en werken zo veel mogelijk samen met de natuur. Daarom wordt de biologische landbouw breed gezien als een belangrijk onderdeel van de oplossing in het landelijk gebied.

Doordat de term 'biologisch' wettelijk beschermd is en er streng op wordt gecontroleerd, kan de bewuste consument zowel binnen als buiten Nederland vertrouwen op biologische producten. Dit vertrouwen wordt beloond doordat men bereid is meer te betalen voor biologische producten. Zo zorgt de maatschappij ervoor dat biologische ondernemers niet alleen kunnen blijven bijdragen aan een toekomstbestendige planeet, maar dat deze boeren en telers ook een toekomstbestendig verdienmodel hebben.

Green Deal Europese Commissie - 'Farm to Fork'-strategie

Ook de Europese Commissie erkent de waarde van het biologische systeem. Ze ziet deze vorm van toekomstbestendige landbouw als een kernpunt van haar 'Farm to Fork'-strategie als onderdeel van de Green Deal. Daarom zet de EU in op 25 procent biologisch areaal in Europa in 2030. In de woorden van voormalig EU-commissaris Frans Timmermans: 'Voor veel van de doelen van de Green Deal hebben we de biologische sector hard nodig. Denk aan biodiversiteit, of het terugdringen van pesticiden. De biologische sector speelt dus ook een rol bij het verduurzamen van de landbouw in algemene zin. Biologische producten zijn uitgegroeid van nicheproducten voor een kleine groep tot een breed aanbod voor een steeds groter wordend publiek.'

Ook Nederland kiest voor biologisch

Ook regionale overheden, zoals de provincie Noord-Brabant, zien biologische landbouw als een belangrijk onderdeel van de landbouw- en voedseltransitie. Noord-Brabant maakte in april 2022 haar ambitie bekend van 15 procent biologisch areaal vóór 2030. Daarna lanceerde op 19 december 2022 het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een nationaal strategisch plan: 'Groei biologische productie en consumptie', met een doelstelling van 15 procent biologisch areaal in 2030.

Inmiddels komen tal van markt- en ketenpartijen met eigen plannen en ambities, spreken ngo's zich positief uit over biologisch en is er een breed politiek draagvlak voor deze vorm van systeemlandbouw. En lokale overheden en steden spelen een grote rol bij de transitie naar een duurzaam landbouw- en voedselbeleid.

2 Biologische regio en biologische steden

In de EU, maar ook in andere delen van de wereld,^{1,2} zijn er gebieden waar lokale overheden een actieve rol innemen om biologische landbouw en voedselproductie te promoten en te zorgen voor gezond voedsel voor hun inwoners. Door deze twee doelen samen te pakken, kunnen lokale overheden een cruciale rol spelen in een duurzame regionale economische ontwikkeling. Als er meer vraag is naar biologische producten in een gebied, geeft dat ondernemers de mogelijkheid over stappen op biologische productie, met alle positieve regionale gevolgen van dien.

2.1 Wat is een Biologische Regio?

De gebieden of regio's die zich hebben verbonden met de biologische landbouw en voedselproductie, hebben verschillende namen. Soms heten ze Bio Stad, soms Bio Regio of Eco Regio. Waarbij een Bio Regio ook een stad, gemeente of een bepaald gebied kan zijn. De gemene deler is het begrip 'lokaal'.

Een Biologische Regio is een gedefinieerd geografisch gebied waar lokale overheden, overheidsinstellingen, lokale biologische boeren en telers, consumentenorganisaties, lokale onderwijs- en zorginstellingen en andere partijen afspraken maken om zo veel mogelijk lokale en biologische producten in te kopen. Daarnaast wordt er actief gewerkt aan kennisverspreiding over biologische landbouw en voeding, en wordt nadrukkelijk de samenwerking gezocht met lokale, duurzame voedselinitiatieven. Ook is er aandacht voor de bereiding van maaltijden of maaltijdcomponenten. En vaak zijn er ambities aan verbonden, zoals terugdringing van voedselverspilling.

Bio Regio's worden ook genoemd in het actieplan van het ministerie van LNV, 'Groei biologische productie en consumptie'. Hier staat: 'Provincies kunnen bij het opstellen van gebiedsplannen ook denken aan de ontwikkeling van bioregio's. Wanneer biologische boeren in een geografisch gebied zich verbinden met andere lokale activiteiten zoals retail, horeca, toerisme en NGO's kunnen natuur en milieu in een gebied worden beschermd en ontstaat er nieuw regionaal en economisch perspectief.'³

¹) Spotlight: Kauswagan, Philippines – UCLG Peace Prize

²) EU Organic Districts Map – Eco-Region (ecoregion.info)

2.2 Wat zijn de voordelen van een Biologische Regio?

Het opzetten van een Biologische Regio heeft maatschappelijke en sociaaleconomische voordelen.

Zo kan een Bio Regio worden gezien als onderdeel van de oplossing voor klimaat-opwarming. Heel simpel gezegd: hoe 'lokaler' je voedsel, hoe minder CO₂ je tijdens het vervoer uitstoot - mits je het goed organiseert. En omdat biologische boeren en telers geen kunstmest gebruiken, hebben lokale biologische producten op klimaatgebied nóg een streepje voor.

Verder worden biologische producenten gezien als onderdeel van de oplossing op het gebied van stikstof, watervervuiling, dierenwelzijn en biodiversiteitsverlies⁵. Daarom is het aannemelijk dat lokale (huidige en nieuwe) biologische boeren en telers ook een positieve maatschappelijke impact hebben in de regio.

Los van de milieuvoordelen, zorgen transparante regionale duurzame voedsel-systemen voor meer verbinding tussen boer en burger, tussen het platteland en de stad. De voedselketen wordt overzichtelijker en dat leidt tot waardering, begrip, respect en eerlijkere voedselprijzen. Doordat deze ondernemers meer overhouden, ontstaat er meer ruimte voor investeringen in verdere verduurzaming en bijvoorbeeld landschapsbeheer.

En door de lokale duurzame voedselvoorziening te combineren met toegang tot gezonde duurzame diëten, vooral voor kwetsbare inwoners, kan de stad of lokale overheid de gezondheid van haar inwoners direct en indirect verbeteren.

³⁾ www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/12/19/Inv-actieplan-biologische-landbouw

⁴⁾ www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/06/IFOAM_Policy_GPP_infographics_updated_LIFE_disclaimer.png

⁵⁾ www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/12/19/Inv-actieplan-biologische-landbouw

Infographic over voordelen van Green public procurement⁴

2.3 Draagvlak en mandaat

Een Biologische Regio, zoals eerder beschreven, is een gedefinieerd geografisch gebied zoals een gemeente (of groep van gemeentes), waar lokale overheden en overheidsinstellingen, lokale biologische boeren en telers, consumentenorganisaties, lokale onderwijs- en zorginstellingen en andere partijen afspraken maken om zo veel mogelijk lokale en biologische producten in te kopen. Er worden heldere doelen geformuleerd, langetermijnstrategieën uitgewerkt en projecttrekkers en ambassadeurs aangewezen.

Voor een succesvolle Bio Regio is het van groot belang dat de ambitie breed gedragen en uitgewerkt wordt. Anders gezegd: de ambitie moet onderdeel zijn van een collegeprogramma of daar goed in passen. En ze moet worden uitgewerkt in beleid op alle terreinen die relevant zijn voor het bereiken van het doel. Zo hebben lokale partijen en ambtenaren het noodzakelijke draagvlak en een stevig mandaat om aan de slag te gaan met de plannen. Wanneer het fundament goed staat, is de kans veel groter dat andere partijen en initiatieven vanuit de samenleving aansluiten.

2.4 Focuspunten

Een Biologische Regio kent naar de aard een integrale aanpak, met ambities aan zowel de aanbod- als de vraagkant. Binnen dit kader kunnen de volgende focuspunten worden aangebracht:

- Beleid rondom voedsel en gezondheid
- Plattelandsontwikkeling
- Onderwijs, innovatie en kennis
- Toerisme & evenementen
- Horeca

2.4.1 Beleid rondom voedsel en gezondheid

Steeds vaker leggen provincies en gemeentes de verbinding tussen een gezonde en duurzame voedselomgeving en de gezondheid van de inwoners. Plat gezegd: een landbouw die minder schadelijke middelen gebruikt, is goed voor de inwoners van dat gebied. En lokale, verse producten kunnen een bijdrage leveren aan de gezondheid van burgers.

Wat doen succesvolle Biologische Regio's?

- Ze hebben een stevig mandaat van het college.
- Hebben een langetermijnvisie met heldere doelen en een stappenplan.
- Hebben intern afstemming tussen de relevante beleidsterreinen goed georganiseerd.
- Hebben de uitvoering van het beleid belegd bij 'ambassadeurs' die de kar trekken (vanuit de gemeente).
- Investeren in een lokaal netwerk waarmee het beleid uitgevoerd kan worden.
- Hebben meer dan 1 doel.
- Zorgen voor een groeiende vraag naar lokale biologische producten.
- Geven de voorkeur aan biologische producten bij evenementen, publieke keukens en markten.
- Zorgen dat hun inwoners beter geïnformeerd zijn over biologisch met veel verschillende acties, evenementen en communicatietools.
- Halen cateraars en publieke/private partijen over om over te schakelen op biologisch aan de hand van plannen en modellen.
- Ze zorgen voor werkgelegenheid.
- Ze werken goed samen met andere biosteden en regio's in binnen- en buitenland.

Er zijn tal van lokale initiatieven met meerdere partners, waarbij de focus ligt op een proactieve gezondheidszorg voor de bewoners. Een Bio Regio past uitstekend bij deze ontwikkeling en kan op verschillende manieren worden ingezet. In de eerste plaats door het bestaande voedselbeleid een extra stimulans en zichtbaarheid te geven. En daarnaast door het concept in te zetten als fundament om te komen tot helder beleid.

2.4.2 Plattelandsontwikkeling

Een Bio Regio is bij uitstek een prachtig podium om te werken aan plattelandsontwikkeling en de relatie tussen 'de regio' en de stad. Een Bio Regio gaat veel verder dan alleen het stimuleren van de afzet uit lokale duurzame voedselsystemen. Het kan ook bijvoorbeeld worden ingezet om meer werkgelegenheid te creëren. De groene economische ontwikkeling van het gebied rondom een Bio Regio, de verbinding met het landelijk gebied, moet daarom centraal staan in de plannen.

2.4.3 Onderwijs, innovatie en kennis

De transitie van ons voedsel- en landbouwsysteem vraagt niet alleen veel van onze boeren en beleidsmakers, maar ook van de verschillende onderzoeks- en onderwijsinstellingen. Zonder goed opgeleide jonge mensen die zorgen voor energie, innovatie en verbondenheid, is de opgave praktisch onmogelijk.

Veel onderwijsinstellingen zoeken naar een duurzame verbinding met lokale biologische ondernemers en ketenpartners om hun studenten aansprekende bedrijfsvoorbeelden te tonen. Een Bio Regio kan voorzien in deze behoefte. En het mes snijdt aan twee kanten. Het is aan de ene kant zeer leerzaam voor de studenten en docenten om in hun directe omgeving te leren over biologische bedrijfsvoering op productie- en verwerkersniveau. Anderzijds profiteert het gebied volop van de energie en kennis van de studenten en de lokale onderwijsinstellingen.

Ook op het gebied van technologische innovaties kan een Bio Regio ervoor zorgen dat partijen in het gebied elkaar sneller vinden, en gezamenlijk de barrières aanpakken die ontwikkeling tegenhouden. De inzet op robotisering is hier een goed voorbeeld van.

2.4.4 Toerisme & evenementen

Een stad of regio kan nieuwe bezoekers trekken en zichzelf positief op de kaart zetten door het organiseren van speciale evenementen, congressen, beurzen en markten rondom lokale biologische producten.

Bestaande evenementen een biologisch karakter geven kan natuurlijk ook. De extra bezoekers zorgen niet alleen voor meer afzet van lokale biologische producten, maar ook voor een bredere economische impuls. Ook een beter imago van de stad, en een bepaalde vorm van trots van de inwoners, kan zeer waardevol zijn.

2.4.5 Horeca

Door biologische boeren uit de regio te koppelen aan lokale horecaondernemers, kan de lokale horeca zich op een mooie manier profileren en boeren uit de regio een duidelijk gezicht geven. Het kan de vraag vergroten en daarmee ruimte bieden voor nieuwe biologische ondernemers in de regio. Deze ontwikkeling past in een bredere trend van transparantie en waardegedreven lokale voedselsystemen.

2.5 Ruimte voor eigen initiatief

Naast de bovengenoemde vijf focuspunten is er nog veel meer te bedenken over hoe een regio het predicaat Biologische Regio volop kan inzetten om zijn eigen plannen en initiatieven te realiseren. De plannen en activiteiten zullen in nauw overleg met lokale politici, maatschappelijke organisaties, consumenteninitiatieven en ondernemers tot stand moeten komen.

2.6 Mogelijke partners

Wanneer je aan de slag gaat met het opzetten van een Biologische Regio (en de bovengenoemde focuspunten), is het van belang om een goede inventarisatie te maken van mogelijke gesprekspartners. De meest voor de hand liggende partijen zijn:

- Overheden (rijks, provinciaal, lokaal);
- Onderwijs- en zorginstellingen;
- Landbouw- en voedselorganisaties, inclusief consumenteninitiatieven;
- Toerisme/horeca/evenementen;
- Natuur(beheer)organisaties;
- Politieke en overige organisaties (met focus op duurzaamheid).

Belangrijkste aanbevelingen om te starten met een Biologische Regio

- Maak een inventarisatie van de problemen in een regio en onderzoek hoe het concept 'Bio Regio' kan worden ingezet als oplossing. Stel de vraag: 'Hoe kan de Bio Regio worden ingezet om de lokale overheidsplannen een extra boost te geven? Bijvoorbeeld een verbeterde stad-landverbinding, gezond gewicht voor jongeren, regionale economische handel en bedrijvigheid, enzovoort?'
- Zet in op een langetermijnstrategie. 'Wat willen wij als regio op het gebied van voedsel, landbouw, de regionale ontwikkeling en biologisch?'
- Analyseer de mogelijkheden aan de aanbodkant en de vraagpunten en - heel belangrijk - de aansluiting tussen die twee.
- Zoek de samenwerking met bestaande lokale initiatieven en ngo's. Maak gebruik van lokale energie en zoek de synergie.
- Zorg dat je verschillende ambassadeurs hebt en dat het niet te veel blijft hangen bij het enthousiasme van een individu.
- Zorg dat de plannen daadwerkelijk de regionale/lokale economie ondersteunen. Zoek actief de samenwerking op, bijvoorbeeld met het MKB, lokale boeren, enzovoort. Zorg in je communicatie en plannen dat er altijd een verbinding is tussen regio en stad.
- Focus op regio- en stadsontwikkeling. Laat de lokale overheid goed nadenken over hoe men om wil gaan met 'haar land'.
- Maak gebruik van lokale evenementen. Hoe kun je ervoor zorgen dat deze aansluiten bij jouw boodschap?
- Betrek lokale biologische boeren en ondernemers bij het opstellen en uitvoeren van de plannen. Maak gebruik van boeren-netwerken.
- Los van het uitwerken van de plannen met een breed netwerk aan partners, is het van groot belang om te blijven communiceren met de inwoners van de regio. Dit versterkt niet alleen de lokale economie, maar zorgt ook voor draagvlak, betrokkenheid en trots.

2.7 Biologisch Regio Netwerk

Hoewel het concept van Biologische Regio's een relatief nieuw begrip is in Nederland, bestaat er bij onze oosterburen een breed netwerk van Bio Regio's. Ook zijn er Europese netwerken waar men kennis en inspiratie uitwisselt. De gesprekken tussen Bionext en de Duitse Biosteden zijn in volle gang en de Nederlandse initiatieven zijn van harte welkom om naar Duitsland te gaan, te leren en uiteindelijk ook lid te worden van het netwerk.

2.7.1 BioStädte⁶

Het netwerk van twintig Duitse steden, met als doel de promotie van biologische landbouw en biologische voeding in Duitsland, bestaat sinds 2010. Hun focus ligt op het delen van ervaringen, het samenwerken aan gezamenlijke projecten en reclame maken voor hun initiatief, maar ook op het verwerven van financiering. Deze gezamenlijke aanpak als een netwerk van Duitse biologische steden, gemeenten en provincies geeft hun zaak een groter politiek gewicht.

2.7.2 Città del Bio⁷

Città del Bio is een vereniging die Italiaanse gemeenten en lokale instanties samenbrengt die zich inzetten voor de bevordering van biologische landbouw, niet alleen als landbouwmodel, maar ook als cultureel project. Het bevordert de koppeling van productie en consumptie en smeedt allianties tussen gemeenten en steden die de voordelen willen delen van het behoren tot een nationaal netwerk.

2.7.3 Organic Cities Network Europe⁸

Dit is een netwerk voor Europa en de wereld: Organic Cities Network Europe is de pan-Europese organisatie die de verschillende biologische steden in de lidstaten van de Europese Unie vertegenwoordigt. De leden – negen Europese steden en gemeenten en twee onderzoeksinstituten – fungeren als een overkoepelende organisatie voor de regionale biologische steden. Ze helpen de zaak van biologische voeding en landbouw op Europees en EU-niveau te bevorderen.

⁶) Home (biostaedte.de)

⁷) Città del Bio - Associazione Nazionale delle Città del Bio (cittadelbio.it)

⁸) Organic Cities Network Europe (organic-cities.eu)

⁹) ICLEI

¹⁰) Eco-Region (ecoregion.info)

2.7.4 ICLEI – Local Governments for Sustainability⁹

Dit is een mondiaal netwerk van ruim 2500 lokale en regionale overheden die zich inzetten voor duurzame stedelijke ontwikkeling. Ze zijn actief in meer dan 125 landen, beïnvloeden het duurzaamheidsbeleid en stimuleren lokale actie voor emissiearme, op de natuur gebaseerde, rechtvaardige, veerkrachtige en circulaire ontwikkeling. ICLEI maakt duurzaamheid een integraal onderdeel van stedelijke ontwikkeling en creëert systemische verandering in stedelijke gebieden door middel van praktische, geïntegreerde oplossingen. ICLEI heeft een Europees kantoor in Freiburg en een EU-secretariaat in Brussel.

2.7.5 INNER Association – International Network for Ecoregions¹⁰

De Biologische Regio's in Europa hebben zich verenigd in INNER. Deze vereniging is een platform voor uitwisseling van ervaringen en goede voorbeelden en voor de promotie van Biologische Regio's in Europa. Het Europese netwerk is verbonden met Biologische Regio's in andere werelddelen.

2.8 Fairtrade Gemeentes¹¹

Wanneer gemeentes aan de slag gaan met het opzetten van een Bio Regio, is het ook zinvol om te kijken naar hoe de inmiddels tachtig Fairtrade Gemeentes in Nederland eerlijke handel centraal stellen.

Zo zijn er de volgende zes heldere criteria opgezet:

- 1 Een kernteam stimuleert Fairtrade. Er is een lokaal kernteam actief dat initiatieven neemt om de titel Fairtrade Gemeente te behalen en te behouden.
- 2 De lokale overheid kiest voor Fairtrade. Het gemeentebestuur spreekt zich uit vóór Fairtrade. De gemeente neemt dit op in beleid en koopt Fairtrade-producten in.
- 3 Winkels en horeca verkopen Fairtrade-producten. In plaatselijke winkels worden Fairtrade- en duurzame producten verkocht. Daarnaast serveren lokale horecazaken Fairtrade-producten.
- 4 Bedrijven en organisaties gebruiken Fairtrade. Lokale bedrijven en maatschappelijke organisaties kopen en gebruiken Fairtrade-producten in de kantine en/of op de bedrijfsvloer.
- 5 Lokale (media-)aandacht. Het kernteam organiseert publieksevenementen, zorgt voor lokale publiciteit rond de campagne en creëert bewustwording over het thema Fairtrade onder de inwoners.
- 6 Sustainable Development Goals. De titel Fairtrade Gemeente betekent dat jouw gemeente concreet bijdraagt aan de invulling van de Sustainable Development Goals. Het kernteam draagt bij aan het levend maken van de SDG's en benoemt daarbij de impact van Fairtrade.

¹¹⁾ fairtradegemeenten.nl/criteria-fairtrade-gemeente/

Biologische Regio en de Sustainable Development Goals

De 17 Sustainable Development Goals (Duurzame Ontwikkelingsdoelen) maken deel uit van een wereldwijd actieplan voor een betere toekomst voor iedereen. Alle lidstaten van de Verenigde Naties (VN) hebben afgesproken om aan dit actieplan te werken, zodat de doelen vóór 2030 worden bereikt. De 17 doelen (met 169 subdoelen) kunnen worden onderverdeeld in vijf thema's: People (mensen), Planet (planeet), Prosperity (welvaart), Peace (vrede) en Partnership (partnerschappen).

Uit onderzoek blijkt dat biologische landbouw een directe positieve impact heeft op 8 van de 17 doelen. Dat zijn: Geen honger (SDG 2), Goede gezondheid en welzijn (SDG 3), Schoon water en sanitair (SDG 6), Eerlijk werk en economische groei (SDG 8), Verantwoorde consumptie en productie (SDG 12), Klimaatactie (SDG 13), Leven in het water (SDG 14) en Leven op het land (SDG 15).

Wat betreft Biologische Regio's en steden is er een specifieke link met SDG 11 (Duurzame steden en gemeenschappen) en SDG 12 (Verantwoorde consumptie en productie).

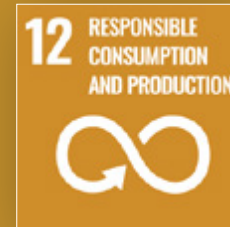
SDG 11

Duurzame steden en gemeenschappen¹²

Met SDG 11 worden de uitdagingen van de steden van de toekomst aangepakt. Dat kan door steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam in te richten. Iedereen moet goed, gezond en duurzaam kunnen leven en toegang hebben tot basisvoorzieningen en veilige en betaalbare woningen. Ook draait SDG 11 om het verbeteren van de milieu-impact van steden.

In de een van de subdoelen (onder SDG 11) wordt er gesproken over het ondersteunen van duurzame lokale voedselsystemen: 11.a Positieve economische, sociale en ecologische verbanden ondersteunen tussen stedelijke, voorstedelijke en landelijke gebieden door de nationale en regionale ontwikkelingsplanning te versterken.

¹²⁾ unric.org/nl/duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen

SDG 12 **Verantwoorde consumptie** **en productie¹³**

SDG 12 richt zich op duurzamere consumptie en productie, waaronder 'meer produceren met minder'. Wanneer het gaat over ons voedsel- en landbouwsysteem ligt de focus op het tegengaan van voedselverspilling en het duurzamer gebruiken van grondstoffen.

Er zijn twee subdoelen (onder SDG 12) die gaan over het ondersteunen van duurzame lokale voedselsystemen:

12.7 Duurzame praktijken bij overheidsopdrachten bevorderen in overeenstemming met nationale beleidslijnen en prioriteiten.

12.8 Tegen 2030 garanderen dat mensen overal beschikken over relevante informatie over en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en levensstijlen die in harmonie WWzijn met de natuur.

¹³⁾ unric.org/nl/duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen/sdg-12/

3 Bio Regio voorbeelden

3.1 Nürnberg - Biostad van het eerste uur!

De stad Nürnberg in het zuidoosten van Duitsland was een van de oorspronkelijke Biosteden. Al meer dan twintig jaar zet het stadsbestuur in op lokale biologische producten.

Sinds 2003 is er veel bereikt. Zo worden er steeds meer biologische maaltijden geserveerd bij kinderdagverblijven en in kantines. En tijdens evenementen en lokale markten speelt biologische voeding een hoofdrol. Ook wordt biologische landbouw actief meegenomen in educatieprogramma's en zijn er diverse projecten rondom biologische landbouw opgestart.

Al meer dan twintig jaar is er binnen het stadsbestuur een permanent team bezig met het verwezenlijken van de biologische doelen van de stad:

- Biologisch verankeren in de gemeentelijke inkoop, vooral in het out of home-segment en catering op evenementen;
- Het actief ondersteunen van boeren bij de overstap naar biologische landbouw;
- Het begeleiden van netwerken van leveranciers, cateraars en gemeentelijke onderwijsinstellingen;
- Steun voor burgerinitiatieven;
- Bredere ondersteuning, waaronder Nürnberg als onderdeel van een breed Duits en Europees netwerk;
- Het ontwikkelen en produceren van communicatiemiddelen rondom lokale biologische producten;
- Het vergroten van de acceptatie van biologische producten onder consumenten, politici, verenigingen en besluitvormers;
- Het samenbrengen en versterken van biologische en streekproducten.

3.2 Biostad Freiburg

Freiburg (in het zuidwesten van Duitsland) is sinds 2014 lid van het netwerk van Duitse biologische steden en vormt sinds 2020 een biologische voorbeeldregio. Freiburg zet zich actief in tegen klimaatopwarming en biodiversiteitsverlies. Daarnaast wil de stad het milieu beschermen en zijn unieke recreatielandschap behouden. Daarom ondersteunt Freiburg de productie van regionale biologische voeding.

Biostad Freiburg heeft de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Behoud van de biodiversiteit en natuurlijke ecosystemen;
- Het veiligstellen van het kleinschalige, typische natuur- en cultuurlandschap gekenmerkt door biodiversiteit;
- Bevordering van biologische landbouw;
- Steun voor maatregelen die een biologisch, regionaal en eerlijk voedselsysteem ondersteunen;
- Aandacht voor projecten, acties en campagnes rondom duurzame consumptie (en levensstijl) en een eerlijke ontwikkeling wereldwijd;
- Behoud en uitbreiding van hoogwaardige winkels met duurzame producten van regionale voedselproducenten.

Verder zet de stad zich concreet in op:

- Schoolmaaltijden ('Beter Eter', 'Kanteencongres');
- Onderwijs voor duurzame ontwikkeling (in een netwerk van onderwijsaanbieders en buitenschoolse leerlocaties);
- Regionale voeding: Studie 'Regionale consumptie in Freiburg' (2015), bevordering van regionale aanbodstructuren.

Ervaringen van de stad:

- Biologisch is geen productkwaliteit die als luxe is voorbehouden aan bepaalde consumentengroepen. Het is eerder de ecologische kwaliteit van de manier waarop ons voedsel wordt geproduceerd.
- De waardering van biologische voedselproductie vereist regionale aanbodstructuren met vertrouwensrelaties tussen de stad en de omgeving, tussen consumenten en producenten.

3.3 Biostad Bremen

Volgens Kathrin Moosdorf (Senator voor Milieu, Klimaat en Wetenschap) kan gezonde voeding alleen worden geteeld in een gezonde omgeving. Kathrin: 'Biologische landbouw speelt hierbij een centrale rol. Het beschermt de bodem, zorgt voor minder vervuild afvalwater en bevordert de biodiversiteit. Bovendien levert het een waardevolle bijdrage aan de bescherming van het klimaat. Het biologisch keurmerk staat voor duurzaamheid, een verantwoorde omgang met het milieu en een dierwaardige veehouderij. Met minder vlees op het bord en meer regionaal biologisch voedsel, kan ieder individu iets goeds doen voor zichzelf, de dieren en onze omgeving.'

Onlangs lanceerde Bremen het Actieplan 2025. Het is een belangrijke mijlpaal op weg naar een gezondere en meer milieubewuste stad. Kathrin: 'Ons doel is om de gemeenschaps catering duurzaam te verbeteren en gezonde voeding toegankelijk te maken voor alle burgers.'

In nauwe samenwerking met lokale partners wil Bremen ervoor zorgen dat publieke voorzieningen in de stad - zoals (kleuter)scholen, bedrijfskantines en ziekenhuizen - plekken worden waar gezonde en duurzame voeding wordt aangeboden, waaronder biologische en regionale producten. En waar bovendien gewerkt wordt aan het terugdringen van voedselverspilling.

Kathrin: 'We willen de acceptatie van gezond eten in de gemeenschappelijke catering vergroten. Dat doen we door creatieve en smakelijke menu's te ontwikkelen, door dialoogfora, workshops en informatie-evenementen te organiseren, en door specifiek projecten te promoten die bijdragen aan de uitvoering van het actieplan.'

Het actieplan (in het Duits) kan worden gedownload op:
Aktionsplan 2025 - Biostadt Bremen

Volgende stap: ook een Bio Regio opzetten?

Heeft u interesse om verder te praten over het opzetten van een Biologische Regio, neem dan contact op met de experts en deskundigen van Bionext.

Bronnen

- Aktionsplan 2025 - Biostadt Bremen
- Città del Bio - Associazione Nazionale delle Città del Bio (cittadelbio.it)
- EU Organic Districts Map – Eco-Region (ecoregion.info)
- Eco-Region (ecoregion.info)
- biostaedte.de
- ICLEI
- fairtradegemeenten.nl/criteria-fairtrade-gemeente/
- www.freiburg.de/pb/1603822.html
- www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/06/IFOAM_Policy_GPP_infographics_updated_LIFE_disclaimer.png
- www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/12/19/Inv-actieplan-biologische-landbouw
- unric.org/nl/duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen/
- unric.org/nl/duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen/sdg-12/
- Organic Cities Network Europe (organic-cities.eu)
- Spotlight: Kauswagan, Philippines – UCLG Peace Prize

Verantwoording

Ons doel bij het samenstellen van deze Greenpapers is antwoord te geven op veelgestelde vragen over biologische landbouw. Wij hebben hierbij gebruikgemaakt van de meest recente en relevante bronnen die voor ons beschikbaar zijn. Dit is aangevuld met de kennis van experts van binnen en buiten Bionext. Natuurlijk wordt er steeds nieuw onderzoek gedaan.

Mocht je (recenter) onderzoek of relevante informatie missen, dan horen wij dit uiteraard graag. Stuur een mailtje naar info@bionext.nl.

Deze Greenpapers worden geüpdate wanneer we nieuwe inzichten opdoen en / of actuelere informatie beschikbaar hebben.

Ben je na het lezen geïnteresseerd in meer Greenpapers?

Schrijf je dan in voor onze nieuwsbrief. Dan ontvang je periodiek de meest recente publicatie in jouw inbox. De thema's die wij in onze Greenpapers behandelen zijn: Klimaat, Prijs, Gezondheid, Dierenwelzijn, Biodiversiteit en Bodemvruchtbaarheid.

Over Bionext

Bionext is de ketenorganisatie voor biologische landbouw en voeding. Wij zorgen voor de belangenbehartiging van biologisch op het gebied van wetgeving en onderzoek. Ook voert Bionext een groot aantal projecten uit voor de verdere ontwikkeling van biologisch. Doorlopend voeren wij consumentencampagnes en elk jaar organiseren wij de biologische vakbeurs, de Biobeurs.

Bionext

voor biologische zaken

Het (gedeeltelijk) overnemen en/of kopiëren is uitsluitend toegestaan na overleg met Bionext. Bij overname of kopiëren uit (delen van) deze greenpaper moet Bionext als auteur vermeld worden.

Stichting Bionext

HNK Ede Horapark
Bennekomseweg 43
6717 LL Ede
030 - 233 99 70
info@bionext.nl
www.bionext.nl

Tekst & beeld Bionext

Eindredactie Jeroen Teitler
Ontwerp COCREATIE.NU

